

135

USTAWA

z dnia 30 czerwca 1970 r.

zmieniająca ustawę o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej.

Art. 1. W ustawie z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. Nr 22, poz. 114) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. W umacnianiu dyscypliny wojskowej oraz socjalistycznych zasad współżycia społecznego, jak również w kształtowaniu właściwej postawy ideowo-moralnej żołnierzy, współdziałają z przełożonym kolektyny żołnierskie.

2. Kolektyny żołnierskie dążą w szczególności, poprzez odpowiednie oddziaływanie wychowawcze, do zapewnienia przestrzegania przez żołnierzy porządku wojskowego i zapobiegania naruszeniom dyscypliny wojskowej.

3. Szczegółowe zadania oraz zasady i formy działania kolektywów żołnierskich określa Minister Obrony Narodowej.”;

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. W razie nieposłuszeństwa lub oporu ze strony żołnierza przełożony albo starszy stopniem jest obowiązany zastosować środki niezbędne do wymuszenia posłuchu dla rozkazu, do którego wydania był uprawniony.

2. W sytuacji bojowej przełożony albo starszy stopniem ma prawo użyć broni przeciwko żołnierzowi, który odmawia posłuszeństwa, porzuca broń lub samowolnie opuszcza stanowisko, jeżeli okoliczności wymagają natychmiastowego przeciwdziałania, a inne środki nie są wystarczające.”;

3) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wyróżnieniami są:

- 1) pochwała,
- 2) zawiadomienie rodziny, zakładu pracy, organizacji politycznej lub społecznej albo prezydium rady narodowej o wzorowym wykonywaniu obowiązków żołnierskiego,
- 3) udzielenie krótkoterminowego urlopu,
- 4) nagroda pieniężna lub rzeczowa,
- 5) nagrodzenie białą bronią,
- 6) nadanie odznaki wzorowego żołnierza,
- 7) wręczenie żołnierzowi jego zdjęcia na tle sztandaru jednostki,
- 8) wpisanie nazwiska i zasług żołnierza do kroniki jednostki,
- 9) nadanie medalu przez Ministra Obrony Narodowej,
- 10) mianowanie na wyższy stopień wojskowy w drodze wyróżnienia.”;

4) w art. 12 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) żołnierze, którzy nie pełnią czynnej służby wojskowej — za przewinienia dyscyplinarne popełnione w czasie noszenia umundurowania i oznak wojskowych.”;

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym wymierza się kary:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,
- 3) pracy porządkowej poza kolejnością,
- 4) zakazu opuszczania przez czas określony miejsca zakwaterowania,
- 5) aresztu do 21 dni,

- 6) zmniejszenia lub pozbawienia urlopu okresowego przysługującego żołnierzowi zasadniczej służby wojskowej,
- 7) służby w oddziale dyscyplinarnym przez okres od 1 do 3 miesięcy,
- 8) ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku służbowym,
- 9) wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe,
- 10) ostrzeżenia o niepełnej przydatności do wojskowej służby zawodowej,
- 11) obniżenia stopnia wojskowego,
- 12) usunięcia z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej.
2. Wykonanie kar dyscyplinarnych aresztu i służby w oddziale dyscyplinarnym można zawiesić na okres od 1 do 6 miesięcy.
3. Jeżeli żołnierz ukarany karą dyscyplinarną zmniejszenia lub pozbawienia urlopu okresowego wykaże w ciągu co najmniej 3 miesięcy poprawę wyrażającą się w nienaganej służbie i postępowaniu, dowódca jednostki wojskowej może udzielić mu tego urlopu w wymiarze przysługującym w danym roku służby.”;
- 6) w art. 15:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Termin określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli:
- 1) wymierzenie kary dyscyplinarnej ma nastąpić w związku z odmową wszczęcia postępowania karnego, umorzeniem lub warunkowym umorzeniem tego postępowania albo zaniechaniem przez sąd zastosowania środków wychowawczych lub poprawczych,
- 2) przewinienie dyscyplinarne zostało ujawnione w wyniku działalności organów rewizji lub kontroli państwowej.”.
- b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. W przypadkach określonych w ust. 2 kara dyscyplinarna nie może być wymierzona po upływie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu lub postanowienia prokuratora wojskowego albo od dnia przekazania dowódcy jednostki wojskowej wniosków z przeprowadzonej rewizji lub kontroli.”;
- 7) art. 16 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 16. Żołnierze odbywający karę służby w oddziale dyscyplinarnym, którzy szczególnie wyróżniają się w tej służbie, mogą być zwolnieni od odbycia części kary.”;
- 8) po art. 16 dodaje się art. 16a i 16b w brzmieniu:
- „Art. 16a. 1. Okresu odbywania kary dyscyplinarnej aresztu nie zalicza się do czasu trwania czynnej służby wojskowej, jeżeli kara ta nie została skreślona z ewidencji.
2. Do czasu trwania czynnej służby wojskowej nie zalicza się również okresu, na który żołnierz samowolnie opuścił swoją jednostkę lub wyznaczone miejsce przebywania albo przez który samowolnie poza nimi pozostawał.
- Art. 16b. Żołnierze podlegający zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, którzy odbywają karę dyscyplinarną aresztu lub służby w oddziale dyscyplinarnym, nie mogą być zwolnieni z czynnej służby wojskowej w czasie odbywania kary.”;
- 9) art. 18 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 18. Zakres i sposób stosowania kar dyscyplinarnych w zależności od charakteru służby i posiadanego przez żołnierza stopnia wojskowego, tryb wymierzania tych kar, uprawnienia przełożonych w tym przedmiocie, jak również zasady i sposób wykonywania oraz skreślenia z ewidencji kar dyscyplinarnych określają regulamin dyscyplinarny Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i inne regulaminy wojskowe.”;
- 10) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Żołnierze pełniący zawodową, okresową lub nadterminową służbę wojskową oraz oficerowie i chorążowie odbywający ćwiczenia wojskowe ponoszą odpowiedzialność przed sądami honorowymi za czyny, które naruszają honor i godność żołnierską.”;
- 11) w art. 21:
- a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) z własnej inicjatywy albo na wniosek kolektywu żołnierskiego,”,
- b) w ust. 3 po wyrazach: „orzeczenia sądu lub” dodaje się wyraz: „postanowienia”;
- 12) w art. 22:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Jeżeli według oceny sądu honorowego środki wychowawcze wymienione w ust. 2 są niewspółmierne do wagi popełnionego czynu, sąd orzeka o winie oficera, chorążego lub podoficera i występuje do właściwego organu z wnioskiem:
- 1) o wymierzenie kary dyscyplinarnej zakazu opuszczania przez czas określony miejsca zakwaterowania,
- 2) o pozbawienie prawa sprawowania funkcji w organizacjach społecznych działających w wojsku — na okres do dwóch lat,
- 3) o wymierzenie kary dyscyplinarnej ostrzeżenia o niepełnej przydatności do wojskowej służby zawodowej, obniżenia stopnia wojskowego albo usunięcia z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej,
- 4) o pozbawienie stopnia oficerskiego, chorążego lub podoficerskiego.”.
- b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
- „5. Stosując środki wychowawcze lub występując z wnioskami, o których mowa w ust. 3, sąd honorowy może zobowiązać ponadto oficera, chorążego lub podoficera do przeproszenia pokrzywdzonego, a także do naprawienia wyrządzonej szkody.”;
- 13) art. 25 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 25. 1. Szeregowcy oraz podoficerowie w czynnej służbie wojskowej nie podlegający właściwości sądów honorowych ponoszą odpowiedzialność przed sądami koleżeńskimi za czyny, które naruszają honor i godność żołnierską.
2. Sądy koleżeńskie rozpatrują ponadto sprawy postępowania żołnierzy niezgodnego z socjalistycznymi zasadami współżycia społecznego.
3. Sądy koleżeńskie mogą przeprowadzać rozmowy wychowawcze, a na zlecenie przełożonego — rozpatrywać sprawy żołnierzy naruszających dyscyplinę i porządek wojskowy.”;
- 14) po art. 25 dodaje się art. 25a, 25b i 25c w brzmieniu:
- „Art. 25a. 1. Sądy koleżeńskie wszczynają postępowanie:

- 1) na zlecenie przełożonego,
 - 2) z inicjatywy przewodniczącego sądu koleżeńskiego,
 - 3) na wniosek sądu lub prokuratora wojskowego,
 - 4) na wniosek żołnierza albo skargę pokrzywdzonej osoby cywilnej.
2. Przepisy art. 19 ust. 2, art. 20 i 22 ust. 1 stosuje się odpowiednio do sądów koleżeńskich.

Art. 25b. 1. W razie uznania, że żołnierz jest winny zarzucanego mu czynu, sąd koleżeński orzeka o winie i stosuje środki wychowawcze w postaci:

- 1) upomnienia,
 - 2) nagany,
 - 3) surowej nagany.
2. Jeżeli według oceny sądu koleżeńskiego środki wychowawcze wymienione w ust. 1 są niewspółmierne do wagi popełnionego czynu, sąd orzeka o winie żołnierza i występuje do przełożonego z wnioskiem o wymierzenie stosownej kary dyscyplinarnej.
3. Stosując środki wychowawcze lub występując z wnioskiem o wymierzenie kary dyscyplinarnej sąd koleżeński może również:
- 1) zobowiązać żołnierza do przeproszenia pokrzywdzonego, a także do naprawienia wyrządzonej szkody,
 - 2) wystąpić z wnioskiem do przełożonego o wystosowanie listu do zakładu pracy, organizacji politycznej lub społecznej albo rodziny w sprawie niewłaściwego postępowania żołnierza,
 - 3) wystąpić z wnioskiem do przełożonego o pozbawienie żołnierza odznaki nadanej mu tytułem wyróżnienia.

Art. 25c. Organizacje sądów koleżeńskich, skład i sposób ich wybierania oraz zasady i tryb postępowania przed tymi sądami określa Minister Obrony Narodowej.”;

15) w art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie uchylenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia wojskowego albo usunięcia z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej oraz w razie uchylenia orzeczenia sądu honorowego, w wyniku którego pozbawiono żołnierza stopnia oficerskiego, chorążego lub podoficerskiego, ulegają uchyleniu skutki, jakie spowodowało wymierzenie kary dyscyplinarnej albo pozbawienie stopnia, w zakresie ustalonym w decyzji o uchyleniu kary dyscyplinarnej lub orzeczenia sądu honorowego.”;

16) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uprawnionymi do interweniowania w przypadkach, o których mowa w ust. 1, są także organy Milicji Obywatelskiej, Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej i ochrony kolei. Zasady oraz zakres i tryb interweniowania przez te organy określają odrębne przepisy.”;

17) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. Przez użyte w art. 30 i 31 określenie „żołnierz” rozumie się żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, a także żołnierzy, którzy nie pełnią czynnej służby wojskowej, i studentów odby-

wających wojskowe szkolenie w ramach studium wojskowego — w czasie noszenia przez nich umundurowania i oznak wojskowych.”;

18) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W razie odmowy przyjęcia mandatu karnego lub nieuiszczenia grzywny w terminie, organ upoważniony do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego kieruje wniosek o ukaranie żołnierza do organu wojskowego określonego w art. 35 ust. 1.”;

19) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. W przypadkach określonych w art. 35 i 36 ust. 2 ukaranie dyscyplinarne albo wszczęcie postępowania przed sądem honorowym nie może nastąpić po upływie terminu przedawnienia przewidzianego dla danego wykroczenia w prawie o wykroczeniach.”;

20) w art. 40:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Za czyny, za które w myśl obowiązujących przepisów właściwe organy cywilne uprawnione są do nakładania kar porządkowych, żołnierze w czynnej służbie wojskowej ponoszą wyłączną odpowiedzialność dyscyplinarną lub przed sądami honorowymi.

2. Środki dyscyplinarne przewidziane w ustawie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej również w przypadkach, gdy właściwe organy cywilne uprawnione są w myśl obowiązujących przepisów do stosowania grzywny w celu przymuszenia.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się również w przypadkach, gdy kara porządkowa lub grzywna w celu przymuszenia zostały zastosowane przed wcieleniem żołnierza do jednostki wojskowej, a nie zostały do tego czasu wykonane.”;

21) w art. 61 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewidziane w ustawie uprawnienia Ministra Obrony Narodowej i podległych mu organów wojskowych przysługują odpowiednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych i podległym mu organom w stosunku do żołnierzy pełniących służbę w podległych mu jednostkach.”;

22) w art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 22 ust. 1, 2 i 4, art. 28 ust. 2 i 3, art. 43 i 57 oraz w tytule rozdziału 8 po wyrazie: „oficer” lub „oficerskiego” użytym w odpowiednim przypadku i liczbie stawia się przecinek oraz dodaje się wyraz: „chorążych” użyty w tym samym przypadku i liczbie.

Art. 2. Minister Obrony Narodowej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. Nr 22, poz. 114) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: M. Spychalski

Sekretarz Rady Państwa: L. Stasiak